

9-§. Гудвилл ҳисобининг хусусиятлари

60. Корхонанинг бозор қиймати корхона томонидан келгусида олиниш эҳтимоли мавжуд бўлган иқтисодий наф бозори баҳосини акс эттиради. Корхонанинг бозор қиймати билан идентификация қилинадиган активларнинг баланс қиймати ўртасидаги фарқ исталган пайтда ўз ичига корхонанинг қийматига таъсир этувчи бир қатор омилларни олиши мумкин. Бироқ бундай фарқ ушбу пайтда корхона назорат қилаётган аниқ активларнинг қийматини ифодаламайди.

61. Корхонанинг ўзи яратган гудвилл актив сифатида акс эттирилмаслиги керак, чунки у корхонани сотиб олиш пайтида харид қилиш нархи билан мазкур корхонани ташкил қилувчи активларнинг ҳақиқий нархи ўртасидаги фарқ сифатида юзага келади.

62. Харид қилинган гудвиллнинг миқдори ҳисоб-китоб қилиш йўли билан, харид қилинаётган корхонанинг ҳақиқий қиймати билан уни харид қилиш санасидаги корхона соф активларининг бозор қиймати (барча мажбуриятлар суммаси айрилган ҳолда активларнинг бозор қиймати) ўртасидаги фарқ сифатида аниқланади.

63. Гудвилл суммасига келгусидаги иқтисодий нафни кутиб, харидор томонидан тўланадиган нархга қўшимча сифатида қараш ва алоҳида инвентар объекти сифатида ҳисобга олиш лозим.

Манфий гудвилл суммасини стабил харидорлар мавжудлиги омили, сифат репутацияси, маркетинг ва сотиш қобилияти, иш юзасидан алоқалар, бошқариш

тажрибаси, ходимлар малака даражаси ва шу кабилар бўлмаган тақдирда, харидорга тақдим этиладиган нархдан чегирма сифатида кўриш ва муддати кечиктирилган даромадлар (келгуси давр даромадлари) сифатида ҳисобга олиш лозим.

64. Гудвилл бўйича амортизация ажратмалари унинг фойдали хизмат муддати мобайнида бошланғич қийматини камайтириш йўли билан бухгалтерия ҳисобида акс эттирилади.

Гудвилл суммасини ҳисобдан чиқариш даври корхонага келгусидаги иқтисодий наф тушуми кутилаётган даврнинг энг яхши баҳосини акс эттириши керак. Гудвиллнинг фойдали хизмат муддати дастлаб тан олинган пайтдан бошлаб йигирма йилдан ошмаслиги керак (лекин корхонанинг фаолият кўрсатиш муддатидан ошиб кетмаслиги лозим).

Гудвилл бўйича амортизация ажратмалари мазкур БҲМСнинг [7-параграфида](#) назарда тутилган тартибда ва усулларни қўллаган ҳолда амалга оширилади.

Молиявий ҳисоботда гудвиллнинг қиймати тегишли ҳисобот даврида амалга оширилган ҳисобдан чиқаришларни чегирган ҳолда акс эттирилади.

Манфий гудвилл суммаси сотиб олинган амортизацияланадиган алоҳида активларнинг ўртача тортилган фойдали хизмат муддати мобайнида тизимли равишда корхонанинг молиявий натижаларга асосий фаолиятдан бошқа даромадлар сифатида киритилади.